

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:		Felelős szerkesztő Rudavánszky Gyula.	Kiadó laptulajdonos: László József.	Egyeszedik ára 4 fillér. Egyeszedik és kiadónál: Debrecen, Csapó u. 9. - Telef.
Éves: Negyedévre	5 korona			
6 hónapra:	12 "			
3 hónapra:	6 "			
1 hónapra:	20 "			

ROSTA.

Mesemondás léssen a színházban. Ragyognak a gyermekarcok; szeplőtelen gyermekszívek eltelnék örömmel. Viszik a felnőttek a kicsinyeket szép tündérországba, ahol a nap soha le nem nyugszik, rózsafa virága soha el nem hervad.

De majd ha elszunnyadnak a kicsinyek s ringatja őket a mesemondás tövében fakadó édes álom, azután, a kedves színjáték után, a kopott valóságban nem volna-e alkalmoszerű a nagyok felett vesszőt suhogtatni?

Mennyi bűnös cifraság ríkit a mai gyermekeken! — Nemcsak a ruhájukat érttem. Közönséges dolog, hogy a legtöbb gyermeket egy cícomázzák, mint vén kisasszony a majmát. A házmester, a kínosan vergődő kisiparos gyereke is többnyire csupa merő pávácska szegény.

Fübe ne heverj! porba ne ülj! Vigyázz a csipkédre! Jaj a selyem szalagod! Jaj a fehér öpöd! S a guzsbakötött gyermek sinyli a majomdivatot.

Hát még a lelki cícomázkodás! — Kényeztetik, elpetyhesztik nemcsak a lányt, a fiut is. A cukros, az édes valamennyi okosabb a római pápánál. Lángész, félisten, csodagyerek egytől egyig valamennyi.

S rontják a szerencsétlen áldozatot a hiúság vásárján, a nagyralátó majom papák és majommamák. Az angyalesinálás után ez a legborzasztóbb gyermek rontás.

A mi gyermekeink hat éves korukig mind csodaszépek és mind lángeszűek... Az ördög tudja, honnan kerül a felnőttek sorába annyi ostoba?

Egyébaránt a mesemondás a poitókában is divat. Ha az ember Bánffy Dezső bárót, a megfiatalodott félkurucot,

avagy a labanverő zoltán párt koravén ifiurait hallgatja, szentül elhiszi, hogy I. Ferenc József hortobágyi paripán gyolcs ingbe-gatyáta, sarkantus eszímába, karikást kongatva, árvalányhajjas pörge kalapban vágiat Gedöllőre s ott hajnalig ropja a csárdást. A generálisok csupa duhaj legények, a karlsbadi sprudel nemzeti színű gyöngyökbe bugyborékol és katonáéknál a rückwerts ugy szól, hogy: előre!

Oláh, tót, szász gyűlölet áskálódás nincsen. Vilmos császár, Anglia és Muszkaország sorsa mitőlünk függ és szép Magyarországon a legutolsó obstrukció termékenyítő hatása óta egy egységes, hatalmas, gazdag nemzet, harminc-millió magyar ember él és uralkodik.

* * *

Ó gyönyörű álom! Nincs is egyéb hja, csak az, hogy a magyart a katonai pályára kötéssel kell fogni, a szerb, az oláh, a szász, a tót, a horvát hasogatja ki az ország testéből a maga képzelt jussát, a Cunard Line nagy hajói nem győzik a kivándorlókat szállítani s a véres karddal házaló hazafiak szörnyen elégedetlenek, mert a rétet nem lehet kétszer kaszálni, a tengeri cső nélkül száradt el és az adót mégis fizetni kell.

Az iparos pályára kevesen lépnek, még a csősz fia is tekintetes ur akarna lenni, kevés a pénz, még kevesebb a vállalkozási kedv, pang az élet, pusztít az egy gyermekrendszer, nincs nemzeti műveltség, nincs nemzeti önérték. Ki tud egy kassai sódárt megenni? Ezren kiabálják, hogy itt vagyok én, én, én! Hát egy kátyuba rekedt kocsi ki segít kihuzni? Mindenki elmémul. Ilyen a magyar virtus.

És mindezért a kormány a felelős. Mindezt a Tisza István erős keze okozta.

En Istenem, dicső ellenzék! ha igazán oly nagy a takarmányhiány, már hogy lehet ennyit kérődzeni?

Dologtalan munkások.

— szept. 29.

Nincs munka: nincs kenyér, Lehet-e ennél keservesebb nyomorúságot elgondolni?

Százezer ember áll tétlenül, összekulesolt kézzel. Dolgozni szeretne, mert kenyeret kér otthon a gyermek. De nem adhat a szegény ártatlan éhezőnek egy falatot se, mert — nincs munka!

Ez a szenvedés még a gonosztevőt is könnyekre fakasztaná.

De érdemel-e vajjon szánalmat, kiméletet az a munkás had, mely oktalanul leteszi a szerszámot és harcot indít a kenyéradó ellen éppen akkor, midőn legtöbb a munka s a megélhetés viszonyai oly kedvezőtlenek, hogy aki százaknak ad a Miatyánkban kért mindennapi kenyeret, maga csaknem kenyér nélkül marad?

Ilyen állapotban a szerszámot eldobó s helyébe harci fegyvert ragadó dologtalan munkások nem méltók az emberiség jóindulatára.

Olyan helyzet áll elő, mint a mikor a Bakonyban kiugrik a sűrűből az utonálló, megragadja a kantárszárát és bekiált a hintóban ülőre pénzt vagy életet! és mellének szegzi a pisztolyt.

Hiába tiltakozik a munka szüntető tábor a kegyetlen hasonlat ellen; a mostani viszonyok közt még a nem jogtalan követelés is erőszakosság.

Hiszen mindenki tudja, el is ösmeri, hogy a munkás törekvése jogos, midőn megélhetését biztosítani igyekszik. A rabszolgatartást nemcsak elítéli, de meg sem tűrné a mai társadalom.

De már engedelmet kérünk, az merőben képtelen dolog, hogy mivel

TOLNAI DANIEL

Debrecen piac-utca 49 szám

o a főpostával szemben, o

ajánlja legnagyobb választéku raktárát, férfi-, női- és gyermekcipőkben.

Legjobb minőség.

Olcsó árak.

a munkás nem barom többé nem igavonó állat, hát legyen az ezentul a munkaadó! A munkások mozgalmában oly rendszer kezd lábra kapni, melyet el kell fojtani minden áron, mert ez már nem csupán a vállalkozó tőke, a nagyipar veszedelme, hanem egyre növekvő veszedelme a társadalomnak, az államnak az emberiségnek.

Hiszen ha közelebről vizsgáljuk a helyzetet: kétségbeejtő tapasztalás döbent meg lelkünket. Azt tapasztalhatjuk ugyanis, hogy míg azelőtt a munkásmozgalmak jogos emberi sérelmek forrásaiból fakadtak és a méltatlan kihasználást óhajtották lehetetlenné tenni: ujabban a munkás mozgalmak jelentékeny része erkölcs telen.

E harc erkölcstelenségének bizonyítéka a megbízhatóság teljes hiánya.

A munkás szerződik, szerződés alapján munkát vállal. — Előbb jól megvitatta az egységet a szakegyesületben. Alkudozott, többet és többet követelt. Végre megegyezett és munkába állt.

Ennek természetes következménye az lenne, hogy a szerződést annak leteltéig mind a két fél megtartsa. A munkás annyit dolgozzék, a munkaadó pedig annyit fizessen, amennyire magát kötelezte.

De a legujabb munkástörvény az, hogy szegd meg az egyezségeg és akkor üsd a vasat mikor izzó. Mikor a munka legsürgősebb, akkor hagyd abba! Mikor a munkaadóra nézve életkérdés a dolog, akkor állj elő és követelj többet, mint a mennyi jár, többet mint amennyiért önként, becsületes alku, kölcsönös megegyezés alapján vállalkoztál.

Hát ez a rendszer egyszerűen felháborító. A dologtalan munkások

igy dologkerülő munkásokká, sőt veszedelmes elemmé fajulnak és saját érdekeik, önmaguk ellen fordítják a fegyvert. Eljárásuk a velük érzők szeretetét és kihívják az államhatalom sujtó, büntető ítéletét.

Vajjon ez é a módja a természetes munkásigények kielégítésének? Lehetetlen, hogy ezt a józan, becsületes munkásnép elhigyeje.

Keresni kell tehát a konkoly hintőket, a dologtalan lázítókat. Ha a törvényhozás bátor és szerencsés eszázrúvágással megszabadítja Magyarországot munkásait ezektől a fekélyeitől, egészséges fejlődés útjára terelheti a hasznos, nélkülözhetetlen derék munkásosztályt.

Divéki.

Hollandusok a Hortobágyon.

Világesemény saját tudósítónktól.

— szept. 29.

A Hortobágy félesztendeig el volt zárva a világtól. A Hortobágyot ugyanis renoválták. Tegnap adták a megújított, igazán nem fejelés, hanem vadonat új Hortobágyot a — közbámulatnak.

Merész hollandusok vállalkoztak a Hortobágy alapos, gyökeres átalakítására. Félesztendő éppen elég volt az ördögös hollandusoknak arra, hogy a kopár, kietlen, sivó Hortobágyot — Tündérorország legszebb közepévé varázsolják.

Isten hat nap alatt teremtette a világot. Három csodálatos hollandus félesztendő alatt teremtette az új Hortobágyot.

No de tartsunk sort és rendet.

Mikor a szerkesztőm megtisztelt azzal a megbízással, hogy az új Hortobágy megnyitásán, ezen a világesemény-

nyen én legyek a Szabadság saját külön kiküldöttje, utba igazítás helyett a következőket mondta:

— Nézze maga füles! Ez az ujság itt azt írja, hogy a király legközelebb generálissá nevezi ki Mattasics Gézát. Olvassa tovább a többi lapot. Az egyik arról tud, hogy Lujza hercegnő Bodrog-Olasziba költözik és ott csipkeszővő gyárat alapít. A másik szerint Szajol tetszik tudni az a vasuti állomás Szolnok mellett, fellázdát a Hortobágyon, és a szajoli nép felosztotta a Hortobágyot. az Almássy gróf szajoli birtokát, amely a debreceni jószágartóké. Továbbá... No de ugye ért már engem maga füles? Hát ehhez tartsa magát. Hazugság kell az olvasónak. Menjen ki és nyissa meg az új Hortobágyot.

Én tehát kidőcögtem és ime hűségesen beszámolok a hortobágyi világeseményről.

A három csodálatos hollandus mesebe való átalakítást vitt végbe a Hortobágyon,

A negyvenkétezer hold most maga a földre varázsolt paradicsom.

Nagy segítségükre volt a csodálatos hollandusoknak a csodálatos Oughton, a kit az Egyenlőség című angol szindaraból szerződtettek, hogy a pusztaszigeten szerzett ezermesteri tudományát és leleményét a Hortobágyon érvényesítse.

Már az igaz, hogy alaposan érvényesítette is.

A Hortobágyot a hatalmas Tisza folyam szeli ketté. A Tiszából tízenhat sugár csatorna árad szét. A Tiszán és a csatornákon óriási gőzhajók járnak. Az országutak mind aszfaltosak, melyeken száznál több teher és személy szállító pöfögő gépkocsi közlekedik.

A Hortobágy legelőnek hagyott részén térdig ér a buja fű, félév alatt háromszor kaszálták le a legelőt és tegnap mégis megesezt, hogy négy ökör kipukkadt, annyira elhízott.

Pósa Lajos.

Zakatol a mindennapi élet. A mindennapi kenyér hajszolásában sivár kérdések közt tülekednek egymás ellen az emberek.

Ugyan ki ér rá ebben a vásári hajszában, a kegyetlen gondok, érdektusák poros, véres, szennyes országutján arra, hogy félreálljon az erdő szélére patok esőrgésén, madárdal zengésén andalogni?

Ez a szomorú kérdés felelet arra, hogy miért csüggesztő a magyar költők sorsa.

Ha meghalnak szépen temetik el őket. Virággal halmozzák el sirját a boldogtalannak, a ki míg élt, kenyér nélkül szívtelen világban tengődött ismeretlenül. Az élő költőnek vorszafaragó, mihaszna kaszakapakerülő a neve magyarul. De a holt költő már nálunk is fel-fodózt kincs. Utcat neveznek el róla,

márványkövet tesznek a sirjára, sőt szobrot is emelnek neki.

De a míg él a szürke verselő, közömbösea gázolnak át rajta az önzés marakodói s a szerencsétlen hiába zeng búvájos éneket, senki se hallgatja. Panaszt nem értik, kinszenvedéseim mosolyognak. Főlöleges alak szegény a józan, üzletelvű sokaságban. A költészet aranypalást rajta: arra jó, hogy senki meg ne lássa. Csak akkor kezd élni a magyar költő, mikor meghal.

E bánatos bevezető után, melynek fájdalom minden szava keserves igazság, — csendülj meg arany csengő, csilingeljék ezüst gyöngyvirágok, lábomon a varázsbocskor, vállamon a bűvös palást, megese rditem a mesebeli örökség csoda-ostorát és hipp-hopp! hétmérföldes sárkányeszima nélkül is bent vagyok véled türelmes olvasó tündérorország kellő közepében.

Szóló szőlő, mosolygó alma, csengő barack nevet rám, gyémántszerű csipkebokorból rózsalevél párnás aranyhintó perdül elém, tízenkét himes szárnyu lepke huzza, piros pipacs ül a bakon, szőke tengeri szár az ostora, kakastaréjon forgó üvegpálotá elé visz, a hol fehér tóban világszép tündér királykisasszony fürdik hattyu alakjában.

Mondjam-é, hogy hol volt, hol nem volt? nem mondom biz én, ugyis kiki tudja, hogy nem mese ez, hanem akác-mézből csurantott szín-édes valóság; ráismer minden gyerek: ez a mesemondó Pósa bácsi szép tündérország.

Csingilingi, szól az arany csengő. Boldog Pósa Lajos, gyermekek költője. Akiknek ő ír, azok még olvasnak verseket. Sőt azok még igazán szeretik is a csengő-bongó versikéket, a csilingelő rimjátékokat; azoknak még igaz gyönyörűség, ha azt hallják, hogy piros képű Katica, karmoljon meg a cica!

A csikósok, bojtárok, gulyások, és kanászok lakásán és az összes karamokban és istállóknak vizvezeték van, melyből márvány medencékbe ömlik a kristály viz.

A rizsföldeken a termés bősége minden képzeletet túlszárnyal.

Az ananász és gránát alma szállítása Párisba, Berlinbe, Londonba, Madridba és Amerikába már a mai napon megkezdődött.

A gulyásost ezüst bográcsokban főzik.

Farkas Bertó bátyánk herendi porcellán palotában lakik, vert aranyból van a pipaszára s délutáni álmát a palma ligetben nyíló nagy áló árnyékában alussza.

Tegnap hatezer angol utazó érkezett Hauer Berci Mese vendéglőjében, melynek többi szobáit az angol urak háza és a magyar főrendiház foglalta le, melyek területileg szálltak Bercihez, összesen ezertizenegyen, valamennyi herceg, lord, gróf, marquis, vicomte és báró.

A hollandusok a Hortobágyért összesen kilenc millió korona évi bért fizetnek Debrecen városának. Kovács József polgármester tegnap adta át a király által ellenjegyzett 25 évre szóló szerződést a három hollandusnak. A hollandusok ebből az alkalomból százszor koronát adtak Aczél Géza jövendőbeli szobrára, Kovács József polgármester pedig 4 korona 55 fillért osztott ki a szegények közt, akiket erre az ünnepre külön Árva vármegyéből hozattak ide . . .

Ime ily mesés átalakuláson ment át a Hortobágy rövid félév alatt.

Minden, minden megváltozott.

De a mig szemem elmélázott a csodákon, a Hortobágy keleti peremén egy sáscs lapos tövében egy guggoló alakot pillantottam meg. Tóth Miska volt a költői lelkű mezőrendőr-kapitány.

Egyesegyedül ő nem változott meg.

Ime tehát rám cáfol a Pósa Lajos diadalmas pályája. Az ő dalainak visszhangja kél. Ahol ő megjelen: télvíz idején is virág nyílik, édes gyermekarcok mosolyognak.

Ezer meg ezer gyermekszív olvassa boldogan Pósa bácsi verseit, meséit. Edes apát, edes anyát a Pósa bácsi köszöntőjével ünneplik az ország apró csemetéi. Az ő lantjáról fakad nekik a legkedvesebb öröm. Tőle tanulnak meg dallamos rimecskében minden szépet és jót. Szegényeket szálni, szükölködőn segíteni, tündérrálmot szőni, magyar hazát, magyar dalt csodálni, szeretni tőle tanulnak meg.

Nagy tanító mester a mesemondó Pósa bácsi, a ki nemzedékek lelkébe esőpögteti a színmézet. Hálával adósa neki az egész nemzet, mert a kicsinyeknek szerez harmatos gyönyörűséget. De

Most is oly nyugodtan, merengve, álmódzva ült a lesen, a meszeségbe szögezve két tüzes szemét, mint féleszten-dővel ezelőtt, mikor az ő délibábos Hortobágya még meddő pusztaság volt.

Hohó, de bizony Tóth Miska körül sincs már minden úgy, mint akkor volt! Ott is nagy változás történt.

A mint ugyanis elsiklott tekintetem a mozdulatlan kapitány alakjáról, egy virágzó tamariskus bokor mellett észrevettem a régi rozoga automobilját . . . Boldogságtól sugárzó, bájos menyecske ült benne . . .

Tiborc.

HÍREK.

Mesemondás a színházban.

Pósaék megérkezése.

— szept. 29.

Debrecen közönségének a meseránt való meleg szeretete megható mozzanatokban nyilvánult már tegnap a megérkezésnél. A vasuti indóház peronját, várótermét s az előtte levő hatalmas térséget zsúfolásig töltötte a Pósaékát váró közönség.

Apró mesét szerető iskolás gyerekek állottak sorfalat nemzetiszínű zászlókkal a pályaudvartól K. Tóth Kálmán lakásáig. És olyan szép rendben állottak, olyan áhítatosan várták a mesemondó bácsit, mintha valamennyi azt érezte volna, hogy csupán csak érte, neki fog mesélni Pósa bácsi, Lidi néni. Amint egy-egy vonat füttyentése hallatszott, felemelkedtek a kis zászlók, s az ezernél több apróság szeme Csillagva tekintett a sor végére, hogy megpillanthassa a tündérmesék mestereit. És aztán csalódva fordultak vissza, kis kezük elfáradt a zászló tartásában, leengedték tehát.

— Még sem jön Pósa bácsi! Bár csak már itt volna!

Ilyen felkiáltásokat hallattak a csepp emberek. A szemükön látszott a nagy izgalom, mintha édesanyjukat, édes apjukat várták volna.

meg is kapja érte páratlan, kincset érő jutalmát, mely áldása lehet földi életének: ismeri, dédelgeti, szívében minden gyermek. Van-e ennél szebb koszorú, drágább babér a világon?

Jó. Hát meghajlok. Pósa Lajos, vagyis jobban mondva Pósa bácsi irigylésre méltó, ritka szerencsésje boldog ember. Pajtása, kedveltje, álmoképe sok ezer gyermeknek. Ünnepelelt hőse azoknak, akik ebben a romlott, sivár, elkényeszeredett, kénköves, nyomorult világban még igazán tiszták, angyalszívűek.

De kérdezzék csak meg Pósa Lajost, a költőt, hogy elég e ez neki? Tudom én, hogy hiába van kezében a varázsvessző, nem abból a kőből fakaszt forrást, mely az alkotó lélek, az izzó szívű költő szomját el tudná oltani.

Pósa Lajos, a gyermekvilág diadalmas Pósa bácsija, költeményeket is ír; véréből patakzó, szilaj haragjából zugó

Budapestről a 3 óra 29 perckor érkező vonattal jött meg a Pósa pár. A mint a kocsiból kiléptek, a két kis Morvay lányka nyujtott nekik virágot. Itt is már fehérruhás lánykák sorfalán keresztül mentek a váróterembe, a hol jelen voltak a város, a Csokonai-kör képviselői, dr. Wolafka Nándor püspök és a közönség legelőkelőbb tagjai. Oláh Károly tanácsnok üdvözölte a város, Komlóssy Arthur pedig a Csokonai kör nevében. Pósa Lajos meghatottan köszöntö meg a szép fogadtatást és örömet fejezte ki, hogy a legmagyarabb városnak, Debrecennek falai közé juthatott. Szavai végén felzudult az éljen, Rácz Károly s zenekara pedig szebbnél szebb Dankó-Pósa nótákat játszott.

S aztán elindultak a gyermekek között. En nem tudom, ki lehetett jobban meghatva? Azaz emberpár-é, a kik a páratlan uton keresztül mentek, vagy azok a mosolygó szemű gyerekek, a kik azt az utat alkották?

Valóban mesébe való ez a diadalut, a melyen a Pósa pár sok ezer éljen közt haladt keresztül. Elöl Pósa Lajosné, — Lidi néni — bájos szép fiatal asszony a K. Tóth Kálmán karján, utána Pósa bácsi jött K. Tóth Kálmánnal vezetve.

A Hunyadi-utca szegletén a kis Geiger Pista mondott üdvözlő verset. A K. Tóth Kálmán kapujánál Magyar Imrus diák a K. Tóth Kálmán üdvözlő versét szavalta el nagyon ügyesen és bátran. A magyar ruhás kis legénynek válasszolt Pósa bácsi. Elmondta, hogy ismeri már Pestről.

— Nagyon derék kis fiu vagy. Köszönöm a szép üdvözlőt. A muzsikád is, és a szavad is meghatott. A beszéded muzsika, a muzsikád pedig beszéd, szívhez szóló!

Aztán a kis Szilágyi Rózácska szavalt még Pósa bácsinak, a ki belépett az udvarra. A virágos udvaron ismét meglepetés. Három négy öt éves ovodás emberkék várták ott az Én Ujságom ragyogó tollu mesemondóit. Aztán két csepség és Horváth Kálmánka s Czeglédy Etelke előállt s ismét versekkel üdvözölték a költőpárt.

Magyar Imrécék zenekara játszott végül Dankónótákat, melyeknek szövege a Pósa tollából került.

nemzeti dalokat. Osztrákot gyűlölő, nemzetéért sebzett szívének gyöngyeit elszórja a költő s hiába keresné, sehol se találja.

Ez a Pósa Lajos csak olyan vértanuja költészetének, csak olyan áldozata ennek a kiaszott, vértelen, nemzeti műveltségben koldus mai kornak, mint a többi lantpengető, aki nekimegy a falnak, nagyot koppan s aztán el nem hallgat, hanem zengi tovább siramos énekét a vak éjszakának, a süket magyarnak.

De Istennek hála! ez a Pósa Lajos meg-megifjodik a Pósa bácsi tündérországának csodatévő tiszta patakjában és ifjonti hévvel százszor újra kezdi, holtig el se hagyja, csak pengeti lantját. Nem kérdi, kinek? nem firtatja, minek? csak írja a nevét sziumagyar dalokban a jövő könyvébe . . .

Feiur.

Gyönyörű volt a fogadtatása Pósa-nak Debrecenben, de talán az egész világon sem történt még ilyen.

Az előadások rendjét véglegesen így állapították meg:

Ma csütörtökön délután 5 órakor a Magyar testvérek nyitányal kezdik meg az előadást. Aztán a függöny felgördül és Szávay Gyula mond megnyitót, majd az ev. ref. elemi iskolák és tanítók küldöttsége ad át a Pósa-párnak díszes emléktárgyat, esetleg még jelentkező küldöttségek ezután mondhatják el üdvözlőleveleiket.

Ekkor a függöny legördül. A Magyar testvérek Pósa szövegű Dankó nótákat játszanak. Majd újra felmegy a függöny és Pósa Lajos elmondja meséit, körülvéve a kis gyermekek seregétől. Ezután ismét a Magyarok játszanak, mely után *Lidi* néni mesél. Végül Pósa bácsi a gyermekekkel imádkozik. A zenekar a Hymnuszt játssza és a közönség vele énekl.

Holnap pénteken a sorrend ugyanez lesz, csak hogy a Rácz Károly és fiai zenekara működik közre, amely babér koszorút nyújt át a Dankónóták szövegköltőjének. Ezután pedig a Svetits-intézet növendékei üdvözlő beszéd mellett emlék tárgyat nyújtanak át a nagy mesemondónak.

Csütörtök este előadás után társas vacsora lesz a kedves vendégek tiszteletére az angol Királynőben Rácz Károly zenéje mellett.

Az előadásokra jegyek ma reggel től kezdve csakis a színházi pénztárnál vált hatók.

* **A főispán hazaérkezése.** Domahidy Elemér főispán és Domahidy Sándor képviselő Amerikában tegnap szállottak hajóra és Liverpoolon át október elején érkeznek vissza Európába. Domahidy főispán október 4-én érkezik meg Budapestre, ahol néhány napot tölt, azután hazajön Debrecenbe. Rásó István főispáni titkár Bécsig a főispán elé utazik. Domahidy Pál, a főispán unokaöccse odakint maradt az új világban, ahol egy évig a társadalmi, politikai és közgazdasági viszonyokat fogja tanulmányozni.

* **Hajduvármegye és a debreceni átirat** Debrecen város ismeretes átiratát a galaczi ügyből kifolyólag Hajduvármegye törvényhatósága is megkapta. Az átiratot ma terjesztik a közgyűlés elé és pedig az állandó választmánynak azzal a javaslatával, hogy a vármegye közönsége a debreceni feliratot pártolja és hasonló szellemben intézzen feliratot az országgyűléshez a maga részéről is a magyar nyelv és jelvények jogainak érvényesítéséért a közös intézményekben.

* **A Csokonai ünnep.** A Csokonai emléknap iránt, melyet a Csokonai-kör Csokonai halálának századik évforduló napján, 1905. január 28-án rendez, Budapesten és az egész or-

szágban rendkívül nagy az irodalmi világ érdeklődése. Kardos Albert dr., a Csokonai-kör titkára fönt járt Budapesten és érintkezésbe lépett irodalmunk több kitünőségével a kik szíves készséggel ígérték meg lejövetelüket, Géresi Kalmán, a kör elnöke szintén személyesen fölkereste a m. tud. Akadémia s a Kisfaludy-társaság több jelesét és megbeszélte velük a debreceni emlék-ünnep részleteit, Ezek szerint a Csokonai-ünnepre rendkívül sokan jönnek le Debrecenbe, Az akadémiát, a Kisfaludy és Petőfi-társaságot hivatalos küldöttség fogja képviselni. Eljön továbbá a szegedi Dugonics-társaság, a nagyváradai Szigligeti-társaság, a pozsonyi Toldy-kör, a temesvári Arany János-társaság, a fővárosi Auróra-kör, az Országos Irodalmi kör és közművelődési egyesület küldöttsége, Beöthy Zsolt, a Kisfaludy társaság elnöke a társaság jövő évi ünnepi közgyűlésén február 5-én elnöki megnyitó beszédét Csokonai emlékének szenteli, Két ségtelen tehát, hogy a debreceni Csokonai ünnep országos jelentőségű lesz,

* **Elhelyezett huszárhadnagy.** Városunk tekintélyes orvosának dr. Ujfalussy Józsefnek vejét, Bánó Lehel, ki most a debreceni 2-ik honvédhuszár ezredben mint hadnagy szolgál a honvédelmi miniszter e minőségben Vácra helyezte át. Bánó Lehel városunk ur. társadalmának közkedvelt tagja ez áthelyezését bizonyára számosan őszintén sajnálják.

* **Pósa-asztal Debrecenben.** Megjött Pósa Lajos tegnap Debrecenbe. Vele jött a felesége is, mesemondó társa. Szép volt a megérkezés, gyönyörű a bevonulás. Harsogott az éljen, sirt a szivetrázó Dankó-nóta a hegedű hurján. — No de hát nemcsak mannával él a költő! — gondolta magában Könyves Tóth Kálmán a derék, jeles költő, Pósaék vendéglátó házigazdája. És szelid arcán gond és tépelődés felhői borongtak. Azon tündött, mivel tehetné Pósa Lajos nála időzését Pósa nézve minél kedvesebbé?

Ott voltak persze a debreceni költők nesztora körül a többiek és mind, fiatalok, vének, házasok, legények: Könyves Tóth Kálmán, Szávay Gyula, Jánosi Zoltán, Tüdös János, Körössy Kálmán, Rácz Lajos, Gyökössy Endre, Ibrányi Miklós, Szávay Zoltán, no meg Rudnyánszky Gyula.

Sugtak-bugtak, szerettek volna Tóth Kálmánnak jó tanácsot adni. Mert hát

furcsa nép a versfaragó fajta. Egyik akkor érzi magát jól, ha rothadt almát szagol, a másik nem is boldog, a mig össze nem vész valakivel. Hát Pósa Lajosnak vajjon mi a kedves bogara?

— Ne te né! hát az asztal! — bökte ki valamelyik bölcsen. Valamint nincsen rózsza tövis nélkül, éppen ugy el nem képzelhető Pósa asztal nélkül. Hiszen tudjátok mily nevezetes irodalmi szerepe van Budapesten a Pósa asztalnak.

Tetszett az ötlet és Debrecen versírói nyomban meg is alakították a debreceni Pósa-asztalt. Hadd érezze magát jól Pósa Lajos Debrecenben, ahol Petőfi éhezett és fázott.

A debreceni Pósa-asztal tehát megalkult és a nevezetes esemény menten hirül is adódott Pósa Lajosnak.

— Hja fiaim, — dörmögte a szakállába Pósa — nem ér a Pósa-asztal egy fabatkát se a Pósa-asztal törvényes dézsmája nélkül. Ménes-Györök egy hordó arany tűzék, Tokaj-Hegyalja lán-goló mézet, Eger repülő táltosvért adózik — Pósa-asztalnak.

Ezek után adatik tudtára mindenkinek, akiket illet, hogy a debreceni Pósa asztal immár törvényesen bejegyzett és hiteles irodalmi cég, mert tegnap óta ki nem fogyott róla a — jóféle sestakerti.

* **Áthelyezés.** Hegyessy Gézát, a Debrecenben állomásozó 39-ik gyalogezred hadnagyát ugyanezen ezred Temesváron állomásozó zászlóaljához helyezték át.

* **Képviselők Debrecenben.** A nánási Kossuth-szobor leleplezésére Rákosi Viktorral, a hajdunánási követel és Kossuth Ferenczel a vármegye összes képviselőin kívül mintegy 15 függetlenségi képviselő érkezik szombaton délután Debrecenbe. A képviselők szombaton délután folytatják utjokat Hajdu-Nánásra. Debrecenben csatlakozik hozzájuk Pósa Lajos is, a ki a nánási Kossuth-szobor előtt alkalmi költeményt szaval.

* **A „Karikás“ helybeli élelapp mai számából: Gunár és Hájfejű városi bizottsági tagok beszélgetéséből:**

— Hallota sógor, hogy Domahidy főispány ur Amerikában mglátogatta a Rózevelt elnököt?

— Aztán amérikanusul beszélt vele?

— Nem a' komám, — magyarul.

— No né! Hogy lehet az?

— Hát a Rózevelt ténsur nyakába akasztotta a cifra szűrt, a csikóbőrös kulacsot meg suhogós karikást, a mit innen kapott ajándékba és ettől nyomban ugy tudott magyarul, mint a folyóvíz.

Új férfi szabó üzlet
megnyitás.

Értesitem a t. közönséget, hogy helyben **Kossuth utca 8. szám alatt**, aszínház mellett, az „Angol szabó“ címmel elegáns, modern igényű divatos angol és francia szövetekkel felszerelt **férfi szabó üzletet** nyitottam, hol elvállalok mindenemű e szakmába vágó megrendeléseket a legújabb fagon és divat után, a legolcsóbb árban. Külföldön szerzett sok évi tapasztalataim folytán bátran biztosíthatom a nagyközönséget a pontos és legjobb kiszolgálásról.

Kiváló tisztelettel

Rosenberg József,

férfi szabó

Kossuth-utca 8. szám.

— Aztán miről beszélhettek?

— Hát megkérdezte a főispány urul, hogy Jobbágy koma hizik e még, amióta új párt? meg hogy a disznó ára felszökött e? s ráadásul megizente, hogy ha kevés a takarmányunk, csak menjünk át hozzá jószágtartó gazdákat valamennyien, majd segít ü rajtunk.

— Derék ur lehet az a Rózsavölgy ur, Isten éltesse!

A „Suhogó”-ból.

A fogyasztási adóbérlet megmarad a városnak az eddigi bérért. A pénzügyigazgató többet kért, hogy a polgármester kevesebbet ne ajánljon fel érte. Most *Fauszt Elek* is nevet. *Kovács Jóska* is nevet. Mindegyik azt hiszi, hogy ő járt túl a másik eszén.

Zsigmond Sándorra bebizonyult, hogy esetlen. Eddig espereskedett, most csak pereskedik.

Pósa Lajos a debreceni siketnémák javára tart előadást. A siketnémák nagy élvezettel fogják hallgatni és hálás köszönetet mondanak érte neki.

Szavay Gyula Szegedre ment a fiát legénynyé avatni, Itthon az apa maga szokott legénykedni.

A 17 milliós kölcsön felvételével a városi tanács *Kürschner* és *Deutsch* helyben megülepített bizományi céget bízta meg. A törlesztések teljesítésére *Zsigmond Sándort* kérték fel.

* **Az építkezés szünetelése.** A tegnapi nap is nyugodtan folyt le. A munkások nem zavarták meg a rendet, de hajlandóságot se mutattak arra, hogy a munkaadókhoz közeledjenek. A mesterek hasonlóan távol maradnak a munkásoktól. Így tehát egyelőre nincs kilátás arra, hogy a helyzetben javulás álljon be. — Nagyvárad tudósítónk jelenti, hogy ott sincs még közeledés. Ellenben több építkezésnél magukat kőművestanocnak mondó mindenféle más iparosmunkás dolgozik jó bér mellett. Szabók, szücsök és más iparosok, akik nehezen élnek meg mesterségükből, beállnak jól fizetett kőművestanonoknak és vigan rakják a téglát.

* **Aki segít a szegényen, azt a jótett tudata boldoggá teszi.** A jószívű közönség könyörületét egy nagyon szerencsétlen család felé irányozzuk. A Homok-utca 48. szám alatt lakik egy szegény asszony, *Csonka Istvánné*, 7 gyermekkel és egy beteg férjjel, aki gyógyíthatatlan és keresetre képtelen. Az egész családot az éhhalál fenyegeti. Gyors segítség szükséges, mert a szerencsétlen család nyomora leírhatatlan. Kegyes adományokat szerkesztőségünk is elfogad az éhező család számára.

* **Országos vásár.** A debreceni őszi Dénesnapj országos vásár az idén a következő sorrendben tartatik meg: Október 3-án 4-én és 5-én hétfőn, kedden, szerdán, bór, gyapju, méz, dió stb. továbbá toll, iparcikkek, gabona és terményvásár, okt. 6-án és 7-én csütörtökön és pénteken juhvásár, október 8-án és 9-én, szombaton és vasárnap sertésvásár, okt. 9-én és 10-én vasárnap és hétfőn lóvásár, okt. 10-én és 11-én hétfőn és kedden baromvásár. Nyers termények és iparcikkek a vásár egész tartama alatt árusíthatók.

* **Halálozások.** Tegnap az anyakönyvi hivatalnál az alábbi haláleseteket jelentették be: *Kovács Mihály* ev. ref. 17 napos. *Nehéz Juliánna* ev. ref. 2 éves, *Palaky Imre* gör. kath. 10 hónapos és *Kiss Ferenc* ev. ref. 4 éves.

Elzúllott jegyző. A méliustéri bravuros lopás tettesének a kilétét sikerült megállapítani a debreceni rendőrségnek. A tolvaj előkelő uri családból származik, apja őrnagy volt s anyai ágon is előkelő rokonai vannak. Ő maga is őrnagynak a lányát vette nőül, a kitél azonban elvált. *Takács János* segédjegyző ez év elején jött Debrecenbe. Itt léte alatt sok kellemetlensége volt néhány uri emberrel a nőekkel szemben való kihívó viselkedése miatt. Az elegáns megjelenésű 35 éves szép barna fiatal embernek ugyan, a mint a körözött levélben írva van, feltűnő ismertető jele az, hogy a nőket kihívóan nézegeti. A debreceni rendőrség nyomozásának s kutatásának alapján bizonyosságot szerzett, hogy a Méliustéren szept. 17-én s a Sz.-Anna utcán szept. 18-án elkövetett ékszer s ezüstnemű lopások tettese *Takács János*, a ki azóta eltűnt a városból. A rendőrség nagyobb méretű nyomozást indított ez ügyben.

* **Legújabb tisztító szer.** *Gottlieb* Zsigmond kereskedő tanonc a kezét friss dió hámozása közben bepiszkitotta. Gyorsan tisztár akarta mosni s e célból maróval mosta meg. A marólug e legújabb használatban kitűnően bevált. — Csak hogy az a baj, hogy nemcsak a feketeséget, hanem a húst is leégette a *Gottlieb* kezéről, annyira, hogy néhány hétig a póruljárt feltaláló munkaképtelen.

* **A nagyvárad kiskereskedők átírata.** A biharvármegyei és nagyvárad kiskereskedők egylete átírt az összes társ-egyesületekhez, hogy nagy veszedelmet lát abban a törvénytervezetben, mely azt célozza, hogy jövőre az adósnál legalább egy szobabutor meghagyandó. — Súlyosan érinti a törvénytervezet a kereskedőket és ivarosokat, akik a kis emberek után élnek és akiknek a törvénytervezet életbelépése után többé nem hitelezhetnek, mivel azok nekik anyagi biztosítékot nem képesek adni. Az egyesület e bajokat megvilágítva, felírt a keresk. miniszterhez és felkérte a debreceni kereskedőket, hogy felterjesztésüket hasonló szellemű felterjesztéssel támogassák.

* **A kávékók áremelésé.** Egyelőre nem Debrecenben, hanem Aradon stájerolnak a kávékók, akik tegnap délután értekezletre jettek össze a Fehér Kereszt kávéházban és közös megállapodással főmeltek a kávénak meg a teának az árát. — Október elsején léptetik életbe a kávékók új tarifájukat, amely szerint a következő árakat szedek majd a publikumtól: fekete kávé vagy pikkoló 30 fillér, fehér kávé 32 fillér, tea rummal vagy citrommal 50 fillér és tea minden nélkül 40 fillér. Az aradi kávékók eme közös megállapodásának könnyen az lehet majd a következménye, hogy a közönség jó része távol fogja magát tartani a kávéházaktól, szintén közös megállapodással, ezért nem tanácsos, hogy a debreceni kávékók utánózzák őket.

* **A kedvezményes takarmányszállítás.** A kereskedelemügyi miniszter a kedvezményes takarmányszállítást kiterjesztette a repeemagpogácsalisztra is. Az államvasutak igazgatóságától erre nézve a következő értesítést kaptuk: Kereskedelemügyi m. kir. minister ur a takarmányhiányra való tekintettel megengedte, hogy repeemagpogácsaliszt utána szintén az erőtakarmányokra engedélyezett fuvardíj kedvezmény, vagyis a fuvardíjnak a tényleges súlyért, de kocsis és fuvarle-

velenkint legalább 10.000 kg-ért való fizetése és a már előzőleg közhírré tett feltételek és módozatok, valamint a díj kedvezményre jogosító igazolási eljárás mellett a magyar királyi államvasutak összes vonalain a C) osztály díjtételei visszavonásig; de legkésőbb a folyó év végéig rovatolás útján alkalmaztassanak. Az igazgatóság.

* **A sztrájk.** Nap nap mellett egyébről nem beszélünk, mint a mindig nagyobb mérvben elterjedő sztrájkokról, melynek sajnos mindig csak rosszak a következményei. Hogy keletkezik, miért van sztrájk, ezt mindenki tudja, de annak orvoslásáról nem beszélünk és nem teszünk semmit sem. Első sorban is a lelketlen igazgatókat kellene alaposan megfélemezni s az önhasznukat tekintő sztrájk apostolokat. Igazi orvoslására a sztrájkoknak több év, sőt évtized is kell, míg e téren az intézkedéseknek sikeres lesz. Ilyen főintézkedés, hogy a munkaadók a munkásokat az összhazsonban is részesítsék. Ez bár nehéznek is ígérkezik így szükséges volna, hogy a munkás részesedése bizonyos munkanaphoz, fél vagy egész évhez köthessék, a mit már több külföldi gyárban keresztül vittek. Hozassék be a munka nap jutalom, például a ki ezer napot megszakítás nélkül a gyárban eltölt, jutalomban részesítesse. A sztrájk csökkentésére fontos lépés a munkásokok építése, ebben különben ipartelepek szép haladást mutatnak. — A munkás keresetéből, csekély százalék levonása mellett, könnyen törleszthetné a lakásértékét s ingatlanhoz jutva, nem áldozná fel a gyárhoz vagy az ipartelepéhez való érdekeit a sztrájk által elérhető kétséges előnyökért. A munkás-nyugdíj behozatala, a munkásokok szellemi képezése, ezek volnának a sztrájk legfontosabb orvoslási módszerei. Ez utóbbi bár csak lépésről lépésre történhetné, de ez esetben a mai sztrájk özöntől többé félni nem kellene.

x **Ki nem mosolyog egy kedves, rózsás arcú gyermekre, ki mindenkit bőrenek szépsége és puhasága által elragad.** És kit nem érint kellemetlenül egy tisztatlan és gondozatlan gyermek, kinek láttára magunkban szemrehányással illetjük az anyát, aki kedvencét annyira elhanyagolja. Minden anya már korán kezdje meg gyermekeit jó szappannal mosni, persze nem oly szappannal, mely ártalmas alkatrészeinél fogva a bőrt durvára és ráncosra csufítja. Hogy a bőr puha, fehér és rózsás maradjon és hogy különböző bőrbetegségektől megóvassék, célszerű a már 50 év óta bevezetett és kitűnően bizonyult *Sarg-féle Glycerin-szappanokat* használatba venni, mert ezeknek kiváló előnyei általánosan olyanoknak ismerve.

LETZTER JÓZSEF fényképészet festészeti és fénykép nagyjai műterme *Piscutca 44 sz. Ujfalussy-ház. Állandó fényképkiállítás a műterem kapubejáratánál levő kirakathban.*

Nyakkendő njdonságok 1 koronától felejtőbb Feketénél

Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene. Felváltva Magyar Testvérek és Rácz Károly zenekara játszik.

S Z I N E Á Z.

Az idei bérlők.

Akik tegnap estig béreltek.

A. bérlés.

Földszinti páholy: 1. Dr. Magoss György, 2. Rikl Géza, 3. Váradai Szabó Jánosné, 4. Sesztina Lajos, 5. Szikszay Szabó József, 6. Szabó Emma, 7. Sáni Béla, 8. Rásó Gyula, 9. Kölesey Sándor, 10. Reichmann Armin, 11. Aron Jenő, 12. Özv. Kovács Lajosné, 13. Kiss Aron, 14. Özv. Sárvány Ferencné.

I. emeleti páholy. A páholy özv. Jozsinczy báróné B. Kacz Mihály, 1 sz. Könyves Tóth Kálmán, 2. Dr. Balkányi Miklós, 3. Gajzágó Béla, 4. Szikszay Lajos, 5. Kaszanyitzky Endre, 6. Dr. Fejér Ferenc, 7. özv. Szabó Antalné, 8. Városi páholy, 9. Kirsch Ferenc, 10. Dicsőffy József.

Támlásszékek: L. Nagy Bálint, Dr. Öreg János, Jobbágy János, Dr. Déczy Emil, Tóth Imre, Czeglédy Gyula, Ungváry József, Rotter Béla, Rosinger József, Gyémánt Samu, Nyíry Ernő, Fülöp Pál, Aron Miksa, özv. Kanizsay Endréné, özv. Jablonczay Kálmáné, Dr. Fejér Ferencné, Dr. Szacsavay Elemér, Hevesy Gyula, Biró Géza, Dr. Berger Andor.

B. bérlés.

Földszinti páholy: 1. Miskolczy Lajos, 2. Simonffy Imre, 3. Huzly Lujza, 4. Veres Lászlóné, 5. Rosenfeld Salamon, 6. Vecsey Viktor, 7. Lestyár Adorján, 8. Losonczy Almos, 9. Fried Emil, 10. Kerekes Géza, 11. Rotschnek Emil, 12. Liszka Sándor, 13. özv. Varga Ferencné, 14. özv. Boczkó Sámuelné.

I. emeleti páholy: A. páholy Tüdős János, B. Dr. Kola János, I. Veszprémy Zoltán, 2. özv. Király Ferencné, 3. Fischbein Ignác, 4. Reviczky József, 5. Géressi Kálmán, 6. Nemes Kálmán, 7. Kenyeres Károly, 8. Városi páholy, 9. Lékóvics Artur, 10. Dr. Kenézy Gyula és Török Gábor.

Támlásszékek: L. Nagy Bálint, Jobbágy János, Fedor Józsefné, Sándor Imre, Hegedüs Sándor, Ungváry József, Dr. Balkányi Emil, B. Bödy Ella, Dr. Weinberger Sándor, özv. Weinberger Lajosné, Dr. Burger Péterné, Fedor Jakab, Subajko József, Dr. Weisz József, özv. Kanizsay Endréné, Dr. Czákó Zsigmond, Unger Jenő, Dr. Berger András, Berger Jenő, Bárány Mór.

C. bérlés.

Földszinti páholy: 1. Karap Mór, 2. Özv. Simonffy Béláné, 3. Szikszay Gyula, 4. Aczél Géza, 5. Békéssy László, 6. Özv. Csorba Lajosné, 7. Szabó Kálmán, 8. Vinnay Géza, 9. Somogyi Pál, 10. Domahidy Elemér, 11. Szent-Királyi Tivadar, 12. Kovács József, 13. Bernáth Elemér, 14. Dalmy Kálmán, Hufász Kázmér.

I. Emeleti páholy: A. páholy özv. Derzsy Lászlóné, B. Szabó Lajos, Dr. Tóby Elek, 1.) Kernhoffer József, 2.) Márk Endre, 3.) Fazekas Sándor, 4.) Ujfalussy József dr., 5.) Vecsey Zoltán, 6.) Tóth Aurél, 7. Bechert Manó, 8.) Városi páholy, 9.) Orosz Endre, 10.) Kolbenhayer Kálmán és Szücs Miklós, Komlóssy Dezső, 12.) Szunyogh Sándor, 13.) Dr. Bruckner Ernő, 14.) Zádor Lajos, 15.) Özv. Béressy Sámuelné, 16.) Szánthó Győző, 17.) Dr. Moskovits Miksa.

Támlásszékek: L. Nagy Bálint, Jobbágy János, Pásztor Gyula, Tafler Ignác, Hajnal Samu, Csáthy Ferenc, Dr. Magoss György, Dalmy Barba, Békés Lajos, Erber Ernő, Dr. Hütter Károly, Ungváry József, Nánássy Miklós, Dr. Weinberger Sándor, Kandel Ferenc, Molnár Ferenc, özv. Beszterczey Károlyné, Mandel Jenő, Holländer József, Váradai Ignác, Dr. Geiger Miklós, Fischbein Jenő, Mentze Henrikné, özv. Kanizsay Endréné.

TÁVIRATOK.

A japán orosz háború.

Csifu, szept. 28. Az összes külső erődítések a japán ostromló hadak birtokába kerültek. Iszonyu nehézségek közt ágyukat vonszolnak fel az elfoglalt erődökre, ahonnan a várost szüntelenül bombázzák.

Az új földművelési államtitkár.

Budapest, szept. 28. A király Rappacs Radó miniszeri tanácsost földművelési második államtitkárnak nevezte ki.

Rulettbank a hajón.

Fiume, szept. 28. A Fiuméből Zárába közlekedő gőzhajón Schwarz Vilmos aradi lakost letartóztatták, mert rulettbankot nyitott a hajón és ott az utasokat kifosztotta.

Az eltűnt bárókisasszony.

Kassa, szept. 28. A Sárosfaluról tegnap eltűnt Böck Vera bárókisasszonyt az abaujmegyei Orloközségben elfogták. Erről táviratilag értesítették mostohaatyját, Böck báró vezérkari ezredest, a leányért ment és hazavitte. A bárókisasszony szó kérésenk okát titok fedi.

Letartóztatott ügyvéd.

Temeskubin, szept. 28. Abonyi Henrik itteni ügyvédet ma a csendőrség letartóztatta Abonyi ellen számos feljelentést tettek és öt többrendbeli büntetést elkövetésével vádolják. A letartóztatás egyik volt ügyfelének kívánságára történt, akit száz ezer koronáig megkárosított, a letartóztatott ügyvéd vagyonos ember hírében áll. Egész vagyonára büntetőügyi zárlatot vezettek.

Gabonatözsde.

Budapest, szeptember 28. Buzakinál mérsékelt, vételkedv gyöngye. Lánya irányzat mellett 10000 métermázsa került forgalomba 5-10 fillérig olcsóbb áron. Egyébb gabonanemek bágyadtak. Idő: borús.

Buza októbere	10.21—22
„ 1905 ápriliára	10.56—57
Rozs októberre	7.47—48.
„ 1905 áprilisra	7.92—93
Zab októberre	6.79—80

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A hivatalos hatalom tullepése. Tegnap reggel 9-től este 6 óráig tartott egy bünper tárgyalása, a melyben 4 vádlottat s 35 tanut hallgatott ki a debreceni törvényszék. A tárgyalást Tóth Aurél és Tatay Ferenc szavazó bírák közreműködésével Kerekes János elnök vezette. Ügyész Bálint Zsigmond, jegyző Dr. Balla Béla.

Múlt év október 11-én nagyjós vasárnapot rendezett magának Gulyás József h. nánási legény s délutánra alaposan berugott. Bement egy bormérőbe s ott elkezdett garázdálkodni. A tulajdonos rendőröket hívott, azonban kettőt még leverte magáról Gulyás. Akkor még több rendőr s csendőr is jött. Ekkor követte el Gulyás a hatóság elleni erőszakvétségét, mert ő bizony folyton verekedett s a melyiket érte, azt ütötte. Na de a hivatalos személyek sem maradtak adósok, mert a halálos részeg Gulyást úgy össze verték, hogy szegénynek orrán száján folyt a vér. Így ők a hivatalos hatalommal való visszaélés büntetést köv. el. A bíróság ez ügyben este 6 órakor hirdette ki az ítéletet, mely szerint Gulyás Józsefet 2 napi fogházra, Alóldi László csendőrt 100 korona pénz s Kókényesi Miklós rendőrt 1 hónapi fogház büntetésre, valamint a tárgyalás összes költségeinek megfizetésére ítélte.

§ Színész és színigazgató. A budai és temesvári színházigazgatója Krecsányi Ignác 2000 kor. kötbér erejéigpört indított egyik volt színésze Körmendi J. ellen mikor az szerződészegéssel távozott a Királyszínházhoz. A bíróság a teljes összeget megítélte Krecsányinak, mire az elperes ügyvédje fellebbezéssel élt. A fellebbezési bíróság előtt Körmendi ügyvédje a polgári törvénykönyv tervezetének 1049. szakaszára hivatkozással arra kérte a törvényszéket hogy a kikötött vinkulum megállapítása esetére is, a bíróság állapítsa meg bér összeget. A bíróság szabad mérlegelés alapján kétszáz koronára leszállította a vinkulumot. Ez az elvi határozat azért érdekes, mert a szóban levő szerződést a színészegyesület hivatalos úriapján kötötték meg.

13122—1904. szám.

Árverési hirdetés.

A Debrecen sz. kir. város gazdasági törzsgulyából kiselejtezett és számfeletti 9 darab tehén és üszőnek a fölévő évi október hó 10-én tartandó országos baromvásárban nyilvános árverésen eladása rendeltetvén el, értesítettnek a venni szándékozók, hogy ezen árverés a jelzett napon délelőtt 9 órakor veszi kezdetét s az eladás tárgyát képező szarvasmarhák előzőleg a város Epreskerti telepén megtekinthetők.

Kelt Debrecen sz. kir. város Tanácsának 1904. évi szeptember hó 26-án artott üléséből.

A városi tanács.

Magyar királyi államvasutak
Üzletvezetősége Debrecenben.

16537. III. szám.

Pályázati hirdetmény.

A dereceni üzletvezetőség központjában és a hozzá tartozó vonalok állomásain, őrházaiban az osztálymérnökségek, forgalmifőnökségek és fűtőházakban lévő óráknak, valamint a személyzetnek a kiosztott intézeti tulajdonképező zsebóráknak jó karban tartása és javítása céljából 1906. évi január hó 1-től számítandó 3 évre új szerződések fognak kötöttni, melyekből nyilvános pályázat hirdetnek.

A pályázatban csakis képesített és a debreceni üzletvezetőség területén lakó önálló órásként vehetnek részt.

Az üzletvezetőség vonalai a pályázók gondozása tekintetében négy csoportra vannak osztva, u. m.

I. Csoport:

A püspök-ladány—nagy károlyi, kaba—nádudvari, nagykároly—zilahi és sarmaság—szilágysomlyói vonalok Püspökladány állomás kizárásával, továbbá a debrecen—tiszalöki, debrecen—nagyléta—vértesi és sáránd—derecskei a debrecen—füzesabonyi vonal Füzesabony állomás kizárásával, végül az üzletvezetőség központja és szertára, összesen 436 kilométer.

II. Csoport:

Nagykároly—zimiri, nagy—boesko kisboeskoí, szigetkamara—aknaszlatinai, taracköz-alsó—nereznicsei, szatmár—németi—felsőbányai és szatmár—fehérgyarmati vonal, Nagykaroly állomás kizárásával, összesen 372 kilométer, és szatmár-németi-i forgalmi főnökség.

III. Csoport:

Királyháza—s. a. ujhelyi, esap—ugvári bátyu—lawocnei vonal Királyháza és S. A. Ujhely állomások kizárásával, összesen 251 kilométer, és s. a. ujhelyi forgalmi főnökség.

Ezen vonalcsoport kezelésével megbízandó pályázás az építés alatt álló ungvár-sianki-i 102 km. hosszú vonal megnyitása napjától, az ezen vonalon levő órák fentartását is elvállalni lesz köteles.

IV. Csoport:

A debrecen—szerencsi, nyiregyháza—esapi, nyiregyháza—mátészalkai, nyiregyháza—vásárosnaményi és a görög szállás—ohat—pusztaköcsi vonal, Debrecen, Szerencs és Ohat—Pusztaköcs állomások kizárásával, összesen 366 kilométer.

Az egyes csoportokra külön külön adandó be az ajánlat a kilométerenkénti egységár kitével.

Az ajánlatok pecséttel zárt borítékban üzletvezetőségünk titkársá-

gához folyó évi november hó 10-ig küldendők be és a boríték következő felirással látandó el.

Ajánlat az 18537—1904. számhoz, pályázási munkalathoz, A szerződési feltételekre nézve az üzletvezetőség III. osztálya (Piac utca, tiszapalota II. emelet) délelőtt 9—12 óra között adja meg a kellő felvilágosítást.

Kelt Debrecen, 1904. szeptember hó,

Az üzletvezetőség.

fényképeszeti cikkek

Láda kufferek

uti készletek, pénz, szivar és levéltárcák,

férfi fehéreneműek,

(mérték után is készülnek).

solingeni kések, ollók, bo-

rotvák, haj, köröm és ruha

kefék, fésűk, szappanok,

tükrök nagy választékban,

jutányos áron kaphatók:

BORSOS KATA

műipar és férfi divat áru

raktárában

Debrecen, városház épület

férfi kalapok, nyakkendők, gallér és kiegészítők

Húszerezek, sébtorok

bőr áruk

!!! Nyavalyatörés !!!

Ki nyavalyatörés, görcs, és más ideges állapotba szenved, kérjen iratot, ingyen bérmentve kapható a **hattyu szabad** gyógyszerárban.

1034—1038—1904. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreceni kir. jbiróságnak V. 2214—2218[9]1904 számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Ruttkay Albert részére Dömsödy Ferencz és neje debreceni lakosoktól 600, 1800, 300, 400, k. és 1800 kor. ill. tőke, eanek az esedékesség hó napjától számítandó 6 százalékos kamatai és eddig összesen 567 kor. 44 fill. perköltés erejéig a fizetett 3000 k. betudásával 1902. évi szept. hó 13-án biróilag le foglalt és 1723 kor. fillerre becsült butorok és egyéb ingóságok 1904. évi október hó 12-én dél után 3 órakor kezdetét veendő és Debrecenben Kandia u. 15. sz. a. megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén boczáron alul is el fognak adatni,

Debrecen 1904. évi szept. hó 10-én

Bédogh Zs.

birói kiküldött.

„MAYER“ gépgyár

vas és fémöntöde részvénytársaság SZOMBATHELY.

Raktar: Budapest, V. Lipót-körút 15.

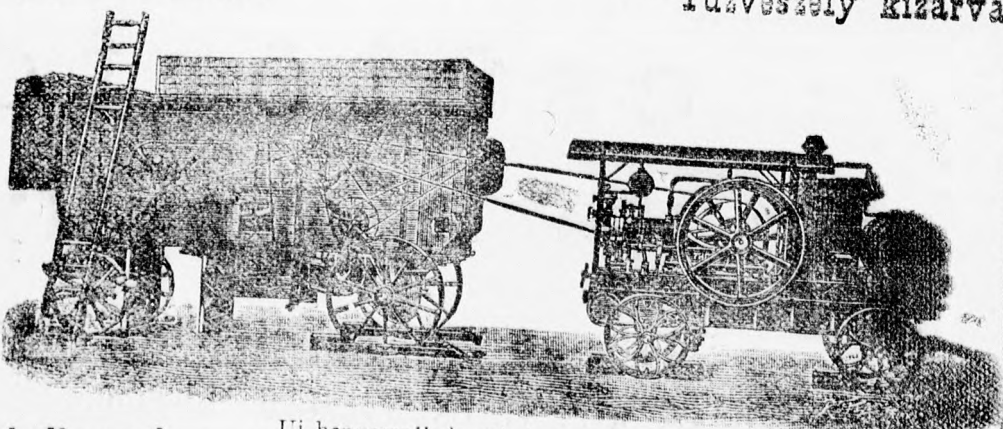
Készít mindennemű

Gazdasági gépeket, ^{kitűnő szerkezetű} Benzin- és szivó-gázmotorokat ^{1—50 lóerőig.}

Benzin-motoros eséplőkészletek

Legelőcsöbű üzem!

Tűzveszély kizárva

Malomépítész

Különlegesség

Osborne D. M.-féle

Uj hengerek, minden e szaknába vágó gépek gyártása műmalmi berendezések. Legújabb szerkezetű csavaros és szabad. kir. víznyomású borítók.

világhírű amerikai arató és kaszáló gépek magyarországi kizárólagos képviselőisége.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. * Kivantra ingyen és bérmentve külön költségvetést ingyen

Legújabb

női ruhaszövetek

Blouse selymek

Flanellek

Velezek

raktárra érkeztek

DONOGÁN és SOMOSSYKunz József és Tsa utóda céghez,
Kistemplombazár.**PÉNZ****4%-os**

törlesztéses kölcsönöket nyújtok budapesti és külföldi elsőrangú pénzüzetektől a földbirtok és ingatlan 3/4 értékeig I. és II. helyre 15—65 évig terjedő időtartamra. Személyhitelt! papoknak, katonatiszteknek, állami- és magánhivatalnokoknak, kereskedőknek és iparosoknak kezes és kezes nélkül 1—15 évig terjedő időre gyorsan és diszkrétan. Bank- és magánadósságok convertálása.

LÁNG SAMU

bankbizomány

Budapest VI., István-tér 16.

A kölcsön nem záloglevelekben, hanem készpénzben lesz folyósítva. Értékpapírok és részvények legmagasabb napi árfolyam mellett megvételnek. (Válaszbélyeg.)

Mechanikus kötődék

vegyék legjobb

gyapot és gyaju pamutokat, egyedül az első pamutgyárnál:

Brosche & Richter Reichenberg i. B.

Mintalapok készséggel ingyen küldetnek.

egyedüli képviselő magyarhonban

Erdelyi Soma Budapest VII.
Dohány utca 47.**IGÉRVÉNYEK****TISZA-SZEGEDI SORSJ.**

FŐNYEREMÉNY: 180.000 KORONA

5 a 2000

" HUZÁS: Október 1-én. "

ÁRA: 7 korona

KAPHATÓ

Ipar és Kereskedelmi Bankban

(Iparbankudvar.)

Koch testvérek**DEBRECEN,**

PIAC-UTCA 51.

Csanak-ház

Budapest legnagyobb férfi-, fiu-, leányka- és gyermekruha áruházának debreceni fióküzlete

1904. szeptember 29-én

csütörtökön**megnyilik.**

Az első nap bevételének tiszta jövedelmét a Debrecen sz. kir. város részére beszerzendő mentő kecsi javára adományozzuk.